

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Mødedokument

A7-0152/2012

2.5.2012

BETÆNKNING

med henstillinger til Kommissionen om ændring af forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II) (2009/2170(INI))

Retsudvalget

Ordfører: Cecilia Wikström

(Initiativ - forretningsordenens artikel 42)

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BILAG TIL FORSLAGET TIL BESLUTNING:.....	8
DETALJEREDE HENSTILLINGER VEDRØRENDE INDHOLDET AF DET FORSLAG, DER ANMODES OM	8
RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET	9

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

med henstillinger til Kommissionen om ændring af forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II) (2009/2170(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 225 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til artikel 81 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig stk. 2, litra c),
- der henviser til artikel 8 og 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder ("EMK") og artikel 7 og 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Unionens kommende tiltrædelse af denne konvention i henhold til artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union,
- der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område¹, særlig artikel 2 og artikel 5, stk. 3, og til forslaget til omarbejdning af denne forordning² (COM(2010)0748),
- der henviser til Domstolens dom af 7. marts 1995 i sag C-68/93, Shevill, Sml. 1995 I, s. 415,
- der henviser til Domstolens dom af 25. oktober 2011 i de forenede sager C-509/09 og C-161/10, eDate Advertising GmbH³,
- der henviser til generaladvokat Mancinis forslag til afgørelse i sag 352/85, Bond van Adverteerders m.fl. mod den nederlandske stat, Sml. 1988, s. 2085, dommen i sag C-260/89, Elliniki Radiofonia Tileorasi (ERT-AE), Sml. 1991 I, s. 2925, dommen og generaladvokat Van Gervens forslag til afgørelse i sag C-159/90, Society for the Protection of Unborn Children Ireland Ltd, Sml. 1991 I, s. 4685, og generaladvokat Jacobs' forslag til afgørelse i sag C-168/91, Christos Konstantinidis, Sml. 1993 I, s. 1191,
- der henviser til Kommissionens oprindelige forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt⁴ (COM(2003)0427),
- der henviser til sin holdning af 6. juli 2005 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets

¹ EUT L 12 af 16.1.2001, s. 1.

² KOM(2010)0748.

³ Endnu ikke offentliggjort i Sml.

⁴ KOM(2003)0427.

forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II)¹,

- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen)², særlig artikel 30, stk. 2³
- der henviser til den sammenlignende undersøgelse, som Kommissionen har fået udarbejdet om situationen i de 27 medlemsstater med hensyn til lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder⁴,
- der henviser til den påståede “injurieturisme”⁵,
- der henviser til Det Forenede Kongeriges ”Defamation Bill”⁶,
- der henviser til den offentlige høring den 28. januar 2010⁷,
- der henviser til de arbejdsdokumenter, der er udarbejdet af ordføreren for Retsudvalget, og de mange videnskabelige skrifter om dette emne⁸,

¹ EUT C 157 E af 6.7.2006, s. 370.

² EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40.

³ Senest den 31. december 2008 forelægger Kommissionen for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en undersøgelse af situationen vedrørende den lov, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, der opstår som følge af krænkelse af privatlivet og individets rettigheder, herunder for så vidt angår regler om pressefrihed og ytringsfrihed i medierne og forhold vedrørende lovvalg i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

⁴ JLS/2007/C4/028, Final Report.

⁵ Se Fifth Dame Ann Ebsworth Memorial Public Lecture af Rt Hon. The Lord Hoffmann, 2. februar 2010, og Trevor C. Hartley, 'Libel Tourism' and Conflict of Laws, ICLQ vol 59, s. 25, januar 2010.

⁶ Offentliggjort som høringsdokument på <http://www.justice.gov.uk/consultations/docs/draft-defamation-bill-consultation.pdf>; se også den første rapport fra det britiske parlaments samarbejdsudvalg på <http://www.publications.parliament.uk/pa/jt201012/jtselect/jtdefam/203/20302.htm>.

⁷ Høring om individets rettigheder, navnlig i relation til ærekrænkelse, i en internationalprivatretlig kontekst, særlig Rom II-forordningen. Indlæggene kan findes på <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/events/Com.do?page=2&product=CHE&language=EN&body=JURI>

⁸ DT\820547EN.doc og DT\836983EN.doc.; se navnlig publikationerne fra juli 2010 fra online-symposiet Rome II and Defamation: <http://conflictoflaws.net/2010/rome-ii-and-defamation-online-symposium> af Jan von Hein, professor i civilret, international privatret og komparativ ret ved universitetet i Trier, Tyskland (som ordføreren skylder særlig tak for forslaget i dette dokument), Trevor Hartley, professor emeritus ved London School of Economics, Andrew Dickinson, gæsteforelæser i international privatret ved British Institute of International and Comparative Law and gæsteprofessor ved University of Sydney, Olivera Boskovic, professor i jura ved universitetet i Orléans, Bettina Heiderhoff, professor i jura ved universitetet i Hamburg, Nerea Magallón, tidligere professor i jura ved universitetet i Baskerlandet, nu underviser i international privatret i Santiago de Compostela, Louis Perreau-Saussine, professor i jura ved universitetet i Nancy, og Angela Mills Wade, administrerende direktør for European Publishers Council. Se også Jan-Jaap Kuipers, Towards a European Approach in the Cross-Border Infringement of Personality Rights, 12 German Law Journal 1681-1706 (2011), på <http://www.germanlawjournal.com/index.php?pageID=11&artID=1379>. Hvad angår EU og grundlæggende rettigheder, se Darcy S. Binder, The European Court of Justice and the Protection of Fundamental Rights in the European Community: New Developments and Future Possibilities in Expanding Fundamental Rights Review to Member State Action, Jean Monnet Working Paper No 4/95, på

- der henviser til forretningsordenens artikel 42 og 48,
 - der henviser til betænkning fra Retsudvalget (A7-0152/2012),
- A. der henviser til, at Domstolen, i forlængelse af Shevill-dommen, i eDate Advertising-sagen fastslog, at artikel 5, stk. 3, i forordning (EF) nr. 44/2001 skal fortolkes således, at en person, der i tilfælde af en påstået krænkelse af personlige rettigheder gennem indholdet af et internetsted, føler sig krænket, har mulighed for at anlægge erstatningssag i relation til den fuldstændige skade, som er forårsaget, enten ved retterne i den medlemsstat, hvor ophavsmanden bag indholdet er etableret, eller ved retterne i den medlemsstat, hvori centrum for dennes interesser befinder sig. Denne person kan ligeledes i stedet for en erstatningssag vedrørende den fuldstændige skade anlægge sag ved retterne i hver medlemsstat, på hvis område et offentliggjort indhold er tilgængeligt eller har været tilgængeligt. Disse har alene kompetence i relation til den skade, der er forårsaget på den medlemsstats område, hvor den ret, som sagen er anlagt ved, er beliggende;
 - B. der henviser til, at Rom II-forordningen mangler en bestemmelse om, hvilken lov der finder anvendelse på krænkelse af privatlivet og af individets rettigheder;
 - C. der henviser til, at overvejelserne omkring en passende regel har været præget af uoverensstemmelser om ”injurieturisme”, en form for forum shopping, hvor sagsøgeren vælger at anlægge en ærekrænkelssag i den jurisdiktion, hvor det anses for mest sandsynligt at opnå et gunstigt resultat – almindeligvis i England and Wales, som ”betragtes som den mest sagsøgervenlige i verden”; dette er dog et spørgsmål, som rækker ud over Det Forenede Kongerige, og som også har betydning for andre jurisdiktioner;
 - D. der henviser til, at det hævdes, at de høje omkostninger, der er forbundet med at føre sager i denne jurisdiktion, og de potentielt høje erstatninger, der kan blive tilkendt dér, har en afdæmpende virkning på ytringsfriheden; hvis sagsomkostningerne er høje, kan udgivere blive tvunget til at indgå forlig, selv om de mener, at de har en god sag;
 - E. der henviser til, at det lovforslag om æreskrænkelser, der i øjeblikket behandles i det britiske parlament, tyder på at være et stort skridt i retningen af at få fjernet den påståede afdæmpende virkning på udgiverne, selv om det forekommer usandsynligt, at den kan løse det vanskelige problem omkring de høje sagsomkostninger;
 - F. der henviser til, at internettet har kompliceret tingene yderligere med den virtuelle globale adgang kombineret med opslagernes permanente karakter og fremkomsten af blogs og anonyme opslags;
 - G. der henviser til, at presse- og mediefrihed er kendetegnende for et demokratisk samfund;
 - H. der henviser til, at der skal være mulighed for at gå til domstolene, når denne frihed bliver misbrugt, navnlig til skade for menneskers privatliv og omdømme¹; den enkelte medlemsstat bør sikre, at der eksisterer en reel mulighed for at gå til domstolene, når disse

<http://centers.law.nyu.edu/jeanmonnet/papers/95/9504ind.html>.

¹ Efter Domstolens opfattelse er en persons ære i dag beskyttet som en del af privatlivet (se N. mod Sverige, nr. 113656/85).

rettigheder krænkes; medlemsstaterne bør stræbe efter at sikre, at uforholdsmæssigt høje sagsomkostninger ikke i praksis afskærer sagsøgere fra at gå til domstolene; omkostningerne ved en retssag kan også ruinere medierne;

- I. der henviser til, at det er op til det enkelte land at finde den rette balance mellem retten til respekt for privatlivets fred som sikret ved artikel 8 i EMK og retten til ytringsfrihed som sikret ved artikel 10 i EMK;
- J. der henviser til, at EU ikke desto mindre, med Unionens tiltrædelse af EMK, med tiden kan blive nødt til at finde en fælles målestok i grænseoverskridende sager om fri udveksling af varer og tjenesteydelser som følge af den ”dialectical development”, som generaladvokat Mancini så frem til i sagen Bond van Adverteerders, også under hensyn til dommene i sagerne Elliniki Radiofonia Tileorasi og Society for the Protection of Unborn Children Ireland Ltd og generaladvokat Jacobs forslag til afgørelse i Christos Konstantinidis-sagen; i sagen Society for the Protection of Unborn Children Ireland Ltd.¹ fremsatte generaladvokat Van Gerven den påstand, at "en national forskrift, som - for at være forenelig med [EU-retten] - skal henviser til retlige begreber som tvingende almene hensyn eller den offentlige orden ... er 'en del af' [EU's] retsorden", med den begrundelse at, selv om medlemsstaterne har et vist spillerum ved defineringen af begreberne almene hensyn og den offentlige orden, er disse begrebers rækkevidde i forbindelse med foranstaltninger, der er en del af EU's retsorden, ikke desto mindre underlagt EU's kontrol, og de skal være "begrundet og begrænset på ensartet måde i hele [EU] i henhold til [EU-retten], dvs. også under hensyn til de almindelige grundsætninger vedrørende de grundlæggende frihedsrettigheder";
- K. der henviser til, at det ikke desto mindre ikke vil være hensigtsmæssigt at vedtage internationale privatretlige lovvalgsregler, som på den ene eller anden måde er drejet således, at én ret beskyttes forud for en anden, eller er udformet med henblik på at indskrænke rækkevidden af en bestemt medlemsstats lovgivning, navnlig i betragtning af ordre public-klausulen i artikel 26 i Rom II-forordningen; det er derfor særlig vigtigt at opretholde ordre public-kontrollen i Bruxelles I-forordningen;
- L. der henviser til, at man i forbindelse med retten til berigtigelse bør anvende kriteriet med den nærmeste tilknytning, da en sådan afhjælpning bør ske hurtigt og er af midlertidig karakter; bestemmelsen, som den står i bilaget, bør også sikre partsautonomi og give mulighed for at vælge at anvende lex fori, når sagsøgeren vælger at anlægge sag ved domstolene i mediets hjemland med påstand om erstatning for skade, som er påført i mere end én medlemsstat;
- M. der henviser til, at Kommissionen endvidere ud fra de almene hensyn til at nedbringe antallet af retssager og fremme adgangen til domstolene og sikre, at det indre marked fungerer, og at der er en passende balance mellem ytringsfriheden og retten til et privatliv bør gennemføre omfattende høringer af berørte parter, herunder journalister, medierne og advokater og dommere, der er specialister på området, med henblik på at foreslå, at der oprettes et center for mindelig bilæggelse af grænseoverskridende tvister som følge af krænkelser af privatlivet og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser, gennem alternativ tvistbilæggelse; dette vil være en meget mere progressiv og tidssvarende tilgang

¹ Punkt 31.

til bilæggelsen af sådanne tvister og bane vejen for en mere moderne, mæglingsorienteret retskultur;

- N. der henviser til, at medlemsstaterne kan tilskynde til og fremme brugen af et kommende center for alternativ tvistbilæggelse, også ved at tillade, at der i forbindelse med afgørelser om sagsomkostninger tages hensyn til, at man har undladt at benytte sig af centret;
- O. der henviser til, at centret i sidste ende kan være selvfinansierende;
1. anmoder Kommissionen om på grundlag af artikel 81, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at fremsætte et forslag med henblik på at tilføje en bestemmelse til Rom II-forordningen, der fastlægger lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser, i overensstemmelse med de detaljerede henstillinger i bilaget;
 2. anmoder endvidere Kommissionen om på grundlag af artikel 81, stk. 2, litra d), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at fremsætte et forslag til oprettelse af et center for mindelig bilæggelse af grænseoverskridende tvister, der udspringer af krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser, gennem alternativ tvistbilæggelse;
 3. konstaterer, at disse henstillinger respekterer borgernes grundlæggende rettigheder og nærhedsprincippet;
 4. finder, at forslaget er uden finansielle følger;
 5. pålægger sin formand at sende denne beslutning og de detaljerede henstillinger i bilaget til Kommissionen og Rådet.

BILAG TIL FORSLAGET TIL BESLUTNING:

DETALJEREDE HENSTILLINGER VEDRØRENDE INDHOLDET AF DET FORSLAG, DER ANMODES OM

Europa-Parlamentet mener, at følgende artikel 5a bør indsættes i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen):

Betragtning 32a

Denne forordning forhindrer ikke medlemsstaterne i at anvende deres forfatningsmæssige bestemmelser vedrørende pressefrihed og ytringsfrihed i medierne. Afhængig af den enkelte sag og retsordenen i den medlemsstat, hvor en sag indbringes for domstolene, kan anvendelsen af en lovbestemmelse som omhandlet i denne forordning, og som i væsentlig grad ville begrænse rækkevidden af disse forfatningsmæssige bestemmelser, anses for at være i modstrid med den offentlige orden i det pågældende retsområde.

Artikel 5a

Privatlivet og individets rettigheder

- 1. Loven, der finder anvendelse på ikke-aftalemæssige forpligtelser, der opstår som følge af en krænkelse af privatlivets fred eller individets rettigheder, herunder æreskrænkelse, er loven i det land, hvori det væsentligste element eller de væsentligste elementer af tabet eller skaden sker eller forventes at ske.*
- 2. Loven, der finder anvendelse, er imidlertid loven i det land, hvori sagsøgte normalt er bosiddende, såfremt vedkommende ikke med rimelighed kunne forudse alvorlige konsekvenser af hans eller hendes handling i det i stk. 1 fastsatte land.*
- 3. Såfremt krænkelsen skyldes offentliggørelsen af en trykt udgivelse eller en udsendelse, betragtes det land, hvori det væsentligste element eller de væsentligste elementer af skaden sker eller forventes at ske, som det land, som publikationen eller udsendelsen hovedsageligt er rettet imod, eller hvis dette ikke er klart, det land, hvori den redaktionelle kontrol udøves, og dette lands love finder anvendelse. Det land, som en publikation eller en udsendelse er rettet imod, bestemmes navnlig ud fra publikationens eller udsendelsens sprog eller ud fra salgstal eller seer- eller lyttertal i et givet land i forhold til det samlede salgstal eller seer- eller lyttertal eller ud fra en kombination af disse faktorer.*
- 4. Den lov, der finder anvendelse på retten til berigtigelse eller tilsvarende foranstaltninger og på eventuelle præventive foranstaltninger eller forbud rettet mod en udgiver eller et radio- eller tv-foretagende vedrørende indholdet i en udgivelse eller en radio/tv-udsendelse og vedrørende krænkelse af privatlivets fred eller individets rettigheder som følge af 'behandling af personoplysninger, er loven i det land, hvor udgiveren eller radio- eller tv-foretagendet har sit sædvanlige hjemsted.*

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	26.4.2012
Resultat af den endelige afstemning	+: 24 -: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Antonio López-Istúriz White, Jiří Maštálka, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Piotr Borys, Sergio Gaetano Cofferati, Vytautas Landsbergis, Eva Lichtenberger, Axel Voss
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Karin Kadenbach